



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 13 lutego 2024 r.

Poz. 1799

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.38.2024.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 2 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 ust. 3 oraz § 7 w zakresie zwrotu: "do dnia 15-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni" uchwały nr XC/977/2023 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 grudnia 2023 r. Rada Miejska w Rogoźnie podjęła uchwałę nr XC/977/2023 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 40 ze zm.), art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 901 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 3 stycznia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną do podjęcia przez radę gminy uchwały stanowi art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.), dalej jako "u.p.s.". Stosownie do tego przepisu rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Uchwała podejmowana na podstawie wskazanego wyżej przepisu jest aktem prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), dalej jako "Konstytucja RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei art. 7 Konstytucji RP obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego

i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Podkreślić też należy, że jeśli ustawodawca zastrzegł, że w drodze aktu prawa miejscowego wydanego przez radę gminy powinny znaleźć się określone regulacje, to ich brak skutkuje nieważnością całej uchwały, jako niewypełniającej kompetencji przyznanej radzie.

Ustawodawca poprzez użycie w art. 50 ust. 6 u.p.s. sformułowania "rada gminy określa" nie pozostawia organowi stanowiącemu gminy żadnej dowolności w zakresie tworzenia prawa miejscowego w tym przedmiocie. Oznacza to, że w ramach upoważnienia ustawowego organ stanowiący ma obowiązek ustanowić przepisy normujące materię nim objętą.

W § 1 ust. 3 uchwały stwierdzono: „Osobom nadużywającym alkoholu oraz stosującym agresję słowną lub fizyczną wobec wykonawcy usług można ograniczyć lub odmówić pomocy w formie usług”. W ocenie organu nadzoru, krąg osób, którym przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych określa art. 50 ust. 1 i 2 u.p.s.. Ustawodawca wskazał w sposób wyczerpujący zbiór podmiotów uprawnionych do otrzymania pomocy. Opierając się na założeniu racjonalności prawodawcy wyprowadzić należy wniosek, że kompetencja określenia szczegółowych warunków przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych nie uprawnia organu stanowiącego gminy do wprowadzania zasad pierwszeństwa lub innych kryteriów ich przyznawania lub ograniczania. Rada nie jest również uprawniona do uchwalania przesłanek, z powodu których można "odmówić pomocy w formie usług". Gdyby intencją ustawodawcy było upoważnienie rady gminy do wprowadzenia warunków pierwszeństwa, innych kryteriów w przyznawaniu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, a także określenia przypadków odmowy przyznania tychże usług, to wskazałyby na to wprost w przepisie kompetencyjnym. Wobec powyższego w ocenie organu nadzoru § 1 ust. 3 uchwały został wydany z istotnym naruszeniem prawa.

Ponadto w § 7 uchwały zapisano, że: „Opłatę za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, ustaloną w decyzji administracyjnej przyznającej świadczenie, osoba zobowiązana wnosi na konto bankowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie w rozliczeniach miesięcznych do dnia 15-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni”.

W ocenie organu nadzoru, zacytowany przepis we fragmencie: „do dnia 15-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni” wykracza poza określenie trybu pobierania opłat, o którym mowa w art. 50 ust. 6 u.p.s.. Kwestionowany fragment przepisu nie stanowi bowiem o trybie pobierania opłat, ale o terminie ich pobierania (por. wyrok WSA w Olsztynie z 12 lutego 2019 r., II SA/Ol 8/19, CBOSA), a zatem uchwalony został przez radę z istotnym naruszeniem art. 50 ust. 6 u.p.s.. W ocenie organu nadzoru § 7 w zakresie zwrotu: "do dnia 15-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni" uchwały został wydany z istotnym naruszeniem prawa.

W świetle powyższego, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Rogoźnie

Burmistrz Rogoźna